

Επίθετα -άς -ού -άδικο			
ενικός αριθμός			
ονομ.	ο φωνακλ άς	η φωνακλ ού	το φωνακλ άδικο
αιτ.	τον φωνακλ ά	τη(ν) φωνακλ ού	το φωνακλ άδικο
γεν.	του φωνακλ ά	της φωνακλ ούς	του φωνακλ άδικου
πληθυντικός αριθμός			
ονομ.	οι φωνακλ άδες	οι φωνακλ ούδες	τα φωνακλ άδικα
αιτ.	τους φωνακλ άδες	τις φωνακλ ούδες	τα φωνακλ άδικα
γεν.	των φωνακλ άδων	-	των φωνακλ άδικων
υπναράς -ού -άδικο, φαγάς -ού -άδικο, κοιλαράς -ού -άδικο, γλωσσάς -ού -άδικο, πολυλογάς -ού -άδικο κ.ά.			

Επίθετα -ής -ού -ήδικο			
ενικός αριθμός			
ονομ.	ο μερακλ ής	η μερακλ ού	το μερακλ ήδικο
αιτ.	τον μερακλ ή	τη(ν) μερακλ ού	το μερακλ ήδικο
γεν.	του μερακλ ή	της μερακλ ούς	του μερακλ ήδικου
πληθυντικός αριθμός			
ονομ.	οι μερακλ ήδες	οι μερακλ ούδες	τα μερακλ ήδικα
αιτ.	τους μερακλ ήδες	τις μερακλ ούδες	τα μερακλ ήδικα
γεν.	των μερακλ ήδων	-	των μερακλ ήδικων
καβγατζής -ού -ήδικο, καταφερτζής -ού -ήδικο, μπελαλής -ού -ήδικο κ.ά.			

11. Συμπληρώνω τα κενά με τα επίθετα στον σωστό τύπο:

- Αυτή η τάξη έχει τους χειρότερους μαθητές. Είναι όλοι τους _____ και _____ . **(φωνακλάς / πολυλογάς)**
- Σου λέω να πάμε για σουβλάκια στον «Θανάση» στο Μοναστηράκι! Κάνει το πιο _____ κεμπάπ της Αθήνας, ό,τι πρέπει για έναν _____ , σαν εσένα! **(μερακλής / καλοφαγάς)**
- Είναι μια _____ αυτή! Θα δεις, θα γίνει το δικό της στο τέλος! **(καταφερτζής)**
- Δε φτάνει που είναι _____ και αργεί συνέχεια στο μάθημά της, είναι και _____ . **(υπναράς / γλωσσάς)**

Σύνθετα Επίθετα

θεο + επίθετο: θεοσκότεινος, θεονήστικος, θεόκουφος κ.ά.

παν(μ) + επίθετο: πανευτυχής, πανάρχαιος, πανάκριβος, πανύψηλος, πανέμορφος, παμφάγος, παμπάλαιος κ.ά.

τρεις + επίθετο: τρισαγαρωμένος, τρισευτυχισμένος, τρισκατάρατος κ.ά.

πέντε + επίθετο: πεντανόστιμος, πεντάμορφος, πεντακάθαρος κ.ά.

κατά + επίθετο: κατάχλωμος, κάτασπρος, κατακίτρινος, κατακόκκινος, κατακάθαρος κ.ά.

όλο + επίθετο: ολόμαλλος, ολοκαίνουργιος, ολόχρυσος, ολόφρεσκος κ.ά.

12. Συμπληρώνω τις προτάσεις με τον σωστό τύπο από τα επίθετα του παραπάνω πίνακα:

- Έγινε _____ από την ντροπή, όταν τον έπιασε να αντιγράφει στις εξετάσεις.
- Τις περισσότερες φορές στα νησιά τρως _____ ψάρια.
- Το γαλάζιο μου πουλόβερ είναι πολύ ζεστό, γιατί είναι _____.
- Είμαι _____, αφού έχω να βάλω μπουκιά στο στόμα μου από χτες!
- Οι φοιτητές ήταν _____, γιατί πέρασαν την πιο δύσκολη εξέταση.
- «Η _____ και το Τέρας» είναι ένα από τα πιο γνωστά παραμύθια.
- Το μωρό είναι _____ και κάνει εμετό. Πάμε αμέσως στον γιατρό!

επανάληψη

Προθέσεις	
+ αιτιατική	+ γενική
<ul style="list-style-type: none">• από (τόπος, υλικό)• με (τρόπος, περιεχόμενο, συνοδεία)• σε (τόπος, χρόνος)• για (στόχος, χρόνος, αναφορά)• προς (τόπος, χρόνος)• ώς / έως / μέχρι (χρόνος, τόπος)• χωρίς / δίχως (στέρξη, έλλειψη)• κατά (χρόνος, συμφωνία, τόπος) κ.ά.	<ul style="list-style-type: none">• εξαιτίας / λόγω (αιτία)• αντί (αντικατάσταση)• εκτός / πλην (εξαίρεση)• άνευ (στέρξη)• υπέρ (υπεράσπιση)• κατά (αντίθεση) κ.ά.

13. Συμπληρώνω τα κενά με τις σωστές προθέσεις από τον παραπάνω πίνακα:

Τον Μάιο του 1957 ο Νίκος Καζαντζάκης βρίσκεται στο αποκορύφωμα της παγκόσμιας ακτινοβολίας του: ο μεγάλος γαλλικός εκδοτικός οίκος Plon αναλαμβάνει την έκδοση των «Απάντων» του Έλληνα συγγραφέα και οργανώνει σειρά εκδηλώσεων στο Παρίσι _____ τιμήν του· η ταινία του Jules Dassin «Celui qui doit mourir», στηριγμένη _____ το μυθιστόρημα «Ο Χριστός ξανασταυρώνεται», προβάλλεται στο κινηματογραφικό φεστιβάλ των Καννών και ο Καζαντζάκης παρακολουθεί την προβολή μαζί _____ τη σύζυγό του Ελένη, τον Dassin και τη Μελίνα Μερκούρη, πρωταγωνίστρια της ταινίας. Ωστόσο, τον επόμενο μήνα ξεκινά ένα μεγάλο ταξίδι _____ την Κίνα, που θα αποβεί μοιραίο. Στο ταξίδι της επιστροφής ο Κρητικός μεταφέρεται εσπευσμένα σε γερμανικό νοσοκομείο, όπου οι γιατροί κάνουν διάγνωση λευχαιμίας. Η κατάσταση της υγείας του βελτιώνεται, μέχρι που μια επιδημία ασιατικής γρίπης τον εξαντλεί γρήγορα και τον οδηγεί στον θάνατο: ο δημιουργός αφήνει την τελευταία του πνοή σε γερμανικό έδαφος στις 26 Οκτωβρίου σε ηλικία 74 ετών. Λαοθάλασσα αποχαιρετίζει τον νεκρό στον ενταφιασμό του στα Ενετικά Τείχη στο Ηράκλειο της Κρήτης.

Η δεκαετία 1950 -1960 είναι _____ τον Καζαντζάκη η περίοδος της διεθνούς αναγνώρισης. Μυθιστορήματα όπως «Βίος και πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά», «Ο Χριστός ξανασταυρώνεται», «Ο φτωχούλης του Θεού», «Ο Καπετάν Μιχάλης», μεταφράζονται στη Σουηδία, στη Νορβηγία, στη Γαλλία, στις Η.Π.Α., στην Αγγλία, στη Δυτική Γερμανία, στη Δανία, στην Ολλανδία, στην Ιταλία και αποσπούν διθυραμβικές κριτικές. Ο «Ζορμπάς» μπαίνει στη λίστα των δέκα καλύτερων βιβλίων του 1953 _____ πολλά έγκυρα έντυπα στις Η.Π.Α. και τιμάται το 1954 _____ το βραβείο καλύτερου ξένου βιβλίου στη Γαλλία. Ο Καζαντζάκης βρίσκεται πλέον σε καθημερινή επαφή με εκδότες, μεταφραστές και λογοτεχνικούς ατζέντηδες, δίνει συνεντεύξεις σε εφημερίδες, περιοδικά, ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς σταθμούς. Μέχρι το μοιραίο 1957 δεν σταματά να γράφει –μεταξύ άλλων και την εξαιρετική πνευματική αυτοβιογραφία του «Αναφορά στον Γκρέκο»– και να έχει σχέδια. Έχουν προηγηθεί άλλωστε αρκετά θεατρικά έργα, το μνημειώδες δοκίμιο «Ασκητική», η ποιητική συλλογή «Τερτσίνες», εκατοντάδες σελίδες ταξιδιωτικών εντυπώσεων, η μετάφραση της «Θείας Κωμωδίας» του Dante και, υπεράνω όλων, η «Οδύσσεια», το επικό ποίημα των 33.333 στίχων, που εκδίδεται το 1938 και που αποτελεί για τον ίδιο έργο ζωής, αφού τον έχει ήδη απασχολήσει επί δεκαπέντε σχεδόν χρόνια.

Ανάλογη _____ την περιπλάνησή του στα λογοτεχνικά είδη είναι και η περιπλάνησή του σε χώρες, ιδεολογίες και καλλιτεχνικά ρεύματα σε όλη τη διάρκεια της γεμάτης –αληθινά «μυθιστορηματικής»– ζωής του. Ο γεννημένος το 1883 στο Ηράκλειο της Κρήτης γιος του Μιχάλη Καζαντζάκη και της Μαρίας Χριστοδουλάκη, _____ τα τέλη του 19ου αιώνα ζει τις τελευταίες επαναστάσεις της Κρήτης και την απελευθέρωσή της _____ τους Τούρκους. Σε νεανική ηλικία σπουδάζει Νομικά στην Αθήνα, κάνει διατριβή στον Nietzsche, παρακολουθεί διαλέξεις του Bergson στο Παρίσι. Το 1917 επιχειρεί να εκμεταλλευθεί ένα λιγνιτωρυχείο στην Πραστοβά της Μάνης, με βασικό συνεργάτη έναν Μακεδόνα εργάτη, τον Γιώργη Ζορμπά και δύο χρόνια αργότερα διορίζεται _____ τον

Ελευθέριο Βενιζέλο γενικός διευθυντής του Υπουργείου Περιθάλψεως, φέροντας σε πέρας την αποστολή του επαναπατρισμού 150.000 Ελλήνων που διώκονται από τους Μπολσεβίκους στον Καύκασο. Το 1922-1923 ζει στη Βιέννη, όπου γοητεύεται από τον βουδισμό και μελετά την ψυχαναλυτική θεωρία του Freud, και στο Βερολίνο, όπου έρχεται σε επαφή _____ κομμουνιστές και ριζοσπάστες. Το 1924 περνάει από την Ασία της Ιταλίας, όπου μαγεύεται από την προσωπικότητα και τη διδασκαλία του Αγίου Φραγκίσκου. Το 1926 πηγαίνει στη Ρώμη για να πάρει συνέντευξη από τον Mussolini, ενώ έναν χρόνο αργότερα μεταβαίνει στη Ρωσία, ως επίσημος προσκεκλημένος της σοβιετικής κυβέρνησης, για να παρακολουθήσει τις εκδηλώσεις _____ τον εορτασμό της δεκάτης επετείου της Επανάστασης, και γοητεύεται _____ τη μορφή του Lenin. Το 1935 ταξιδεύει στην Ιαπωνία και στην Κίνα και αμέσως μετά μεταβαίνει στην εμπόλεμη Ισπανία ως ανταποκριτής της «Καθημερινής» και κατορθώνει να πάρει συνεντεύξεις από τον Franco και από τον Unamuno. Το 1937 εγκαθίσταται στην Αίγινα, στο νεόδμητο σπίτι του, όπου θα ζήσει μέχρι το τέλος της γερμανικής Κατοχής. Το 1945 γίνεται υπουργός Άνευ Χαρτοφυλακίου στην κυβέρνηση Σοφούλη, ενώ το 1946 παραιτείται και εγκαταλείπει οριστικά την Ελλάδα, πρώτα για το Παρίσι, όπου αναλαμβάνει θέση ανώτερου υπαλλήλου στην UNESCO, και έπειτα για την Αντίμπ, όπου ριζώνει _____ το τέλος της ζωής του.

Σήμερα, 57 χρόνια μετά τον θάνατό του, ο Νίκος Καζαντζάκης παραμένει ο πλέον διάσημος και πολυδιαβασμένος Έλληνας λογοτέχνης στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, ένας πραγματικά διεθνής Έλληνας, ένας αληθινός «πολίτης του κόσμου», που αρνήθηκε να δεθεί _____ το άρμα οποιασδήποτε ιδεολογίας. Τα μεγάλα ταξίδια της σκέψης του, η ελευθερία και η γενναιότητα που χαρακτηρίζουν τις επιλογές του, ένα πληθωρικό και πολυσχιδές έργο, και ένας λογοτεχνικός ήρωας, ο θρυλικός Αλέξης Ζορμπάς, ο οποίος, χάρη και στη διαμεσολάβηση της κινηματογραφικής διασκευής του Μιχάλη Κακογιάννη, έλαβε οικουμενική διάσταση.

(Θ. Αγάθος, "Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ", 16/11/2014 / Απόσπασμα)

14. Απαντάω στις ερωτήσεις:

1. Ποια είναι τα σημαντικότερα έργα του μεγάλου Έλληνα συγγραφέα; Έχει διαβάσει κάποιο από αυτά;
2. Ποιος μυθιστορηματικός ήρωας του Καζαντζάκη έγινε ευρέως γνωστός λόγω της ομότιτλης ταινίας;
3. Γιατί ο συγκεκριμένος συγγραφέας έχει χαρακτηριστεί ως "πολίτης του κόσμου";

15. Μιλώ στην τάξη.

Σχολιάζω την παρακάτω φράση:

“Δεν φοβάμαι τίποτα. Δεν ελπίζω τίποτα. Είμαι ελεύθερος.”

N. Καζαντζάκης

Η δύναμη της θέλησης

Πριν από 46 χρόνια, η Τζούντι Χόιτ γέννησε τον Ρικ. Ο τοκετός ήταν δύσκολος, γιατί ο ομφάλιος λώρος είχε μπλεχτεί γύρω από τον λαιμό του εμβρύου σταματώντας για λίγο την αιμάτωση του εγκεφάλου. Το αγοράκι έζησε, αλλά εξαιτίας της επιπλοκής δε θα μπορούσε ποτέ να περπατήσει ούτε να μιλήσει. Μπορούσε μόνο να κουνά το κεφάλι του. Όταν ο μικρός έγινε 9 μηνών, οι γιατροί πρότειναν στους γονείς του να τον βάλουν σε ειδικό ιατρικό κέντρο για παιδιά με παρόμοια προβλήματα, ώστε να έχει την καλύτερη δυνατή φροντίδα. Η Τζούντι και ο Ντικ Χόιτ αρνήθηκαν κατηγορηματικά. Δεν ήθελαν να αποδεχτούν ότι το παιδί τους θα έμενε για πάντα «φυτό» και ότι θα είχε καλύτερη φροντίδα μακριά τους. Αποφάσισαν χωρίς δεύτερη κουβέντα να τον μεγαλώσουν ως φυσιολογικό παιδί μαζί με τ' αδέρφια του.

Όταν ο Ρικ ήταν 11 ετών, οι γονείς του τον πήγαν στο Πολυτεχνείο Tufts της Βοστόνης προσπαθώντας να ανακαλύψουν κάποιον τρόπο ώστε να επικοινωνούν μαζί του.

Μόλις ο επικεφαλής καθηγητής είδε το παιδί, κατάλαβε ότι οποιαδήποτε επικοινωνία είναι αδύνατη. Ο πατέρας του μικρού, όμως, επέμενε: «Σας παρακαλώ. Πείτε του κάτι. Πείτε του ένα αστέιο!» Ο καθηγητής είπε στον Ρικ ένα ανέκδοτο και το παιδί γέλασε. Λίγους μήνες αργότερα οι μηχανικοί του Tufts δημιούργησαν ένα πρόγραμμα, με το οποίο ο Ρικ κουνώντας το κεφάλι του μετακινούσε έναν κέρσορα, επέλεγε γράμματα, σχημάτιζε λέξεις και τελικά ολόκληρες φράσεις στην οθόνη του υπολογιστή. Ήταν η αρχή μιας μεγαλειώδους πορείας!

Η πρώτη πρόταση που «έγραψε» ήταν ένα σύνθημα υπέρ της αγαπημένης του ομάδας χόκεϊ. Ο πιτσιρικάς λάτρευε τα σπορ!

Ο Ρικ πήγε σχολείο. Στην ηλικία των 15 κάποιος συμμαθητής του τραυματίστηκε σε τροχαίο και το σχολείο οργάνωσε αγώνα δρόμου 8 χιλιομέτρων προς τιμήν του. Γυρίζοντας στο σπίτι ο Ρικ έγραψε: «Μπαμπά, θέλω να τρέξουμε για τον Στιβ». Ο Ντικ τα έχασε. Του φαινόταν αδιανόητο πώς ένας τελείως αγύμναστος άνθρωπος σαν και αυτόν, που στο παρελθόν δεν είχε τρέξει ποτέ περισσότερο από ένα χιλιόμετρο μονομιάς, θα έτρεχε σπρώχνοντας μάλιστα και το αναπηρικό καροτσάκι με τον γιο του για 8 ολόκληρα χιλιόμετρα! Ο δισταγμός ήταν στιγμιαίος. Ο Ντικ έκανε το χατίρι του μικρού. Και τα κατάφεραν. Μετά τον τερματισμό ο Ντικ δεν μπορούσε να σταθεί στα πόδια του για δύο εβδομάδες! Ο Ρικ, όμως, ένιωσε πως ξαναγεννήθηκε! «Μπαμπά, όταν τρέχαμε, ένιωθα ότι δεν είμαι πια παράλυτος. Ένιωθα πως έτρεχα κι εγώ μαζί σου!» έγραψε. Οι δυο τους άρχισαν εντατική προπόνηση και 2 χρόνια αργότερα ήταν έτοιμοι για τον Μαραθώνιο της Βοστόνης του 1979. Παρότι απέτυχαν να πάρουν επίσημη συμμετοχή, έτρεξαν και τερμάτισαν!

Μερικά χρόνια αργότερα ο Ρικ σπούδασε στο πανεπιστήμιο. Όταν αποφοίτησε, δέχτηκε πρόταση να εργαστεί στις υπηρεσίες του πανεπιστημίου, όπου δουλεύει μέχρι σήμερα. Ο Ντικ ανακηρύχθηκε πατέρας του αιώνα και συνεχίζει να λαμβάνει μέρος σε

μαραθώνιους και τρίαθλα, όποτε οι υποχρεώσεις του Ρικ το επιτρέπουν. Πρόσφατα, σε κοινή τηλεοπτική συνέντευξη πατέρα και γιου, ρώτησαν τον Ρικ τι δώρο θα ήθελε να κάνει στον πατέρα του, που σήμερα είναι 68 ετών. Ο Ρικ έγραψε: «Θα ήθελα, έστω και για μία φορά, να καθίσει ο πατέρας μου στο καροτσάκι και να τον σπρώχνω εγώ».

(www.gazzetta.gr, με αλλαγές)

16. Απαντάω στις ερωτήσεις:

1. Ποια ήταν η αρχική αντιμετώπιση των γιατρών απέναντι στον Ρικ;
2. Με ποια επίθετα θα χαρακτήριζες τους γονείς του Ρικ;
3. Πού εργάζεται ο Ρικ;
4. Ποιος πιστεύεις ότι είναι ο βασικός ήρωας του κειμένου; Υπάρχουν στη σύγχρονη εποχή «ήρωες»;
5. Δώσε έναν άλλο τίτλο στο κείμενο.
6. Δείτε το παρακάτω βίντεο https://www.youtube.com/watch?v=P5sH7ffE6_o και μιλήστε για τα συναισθήματα που σας δημιουργεί.

17. Βρίσκω τα συνώνυμα και τα αντώνυμα των υπογραμμισμένων λέξεων του κειμένου:

ο τοκετός		σταματώντας	
εξαιτίας		έζησε	
να ανακαλύψουν		αρνήθηκαν	
δημιούργησαν		να αποδεχτούν	
ο διαταγμός		γέλασε	
ένιωσε		υπέρ	
αργότερα		λάτρευε	
να εργαστεί		αγύμναστος	
πρόσφατα		επίσημη	

18. Σκέφτομαι και γράφω.

Γράφω για έναν σύγχρονο «ήρωα», έναν άνθρωπο που η ζωή ή το έργο του αποτελούν παράδειγμα προς μίμηση. **(220-250 λέξεις)**

19. Ακούω την έρευνα για τα 10 σημάδια που δείχνουν πότε κάποιος λέει ψέματα και σημειώνω Σωστό, Λάθος ή Δεν Αναφέρεται:

	Σ	Λ	Δ.Α.
1. Δεν μπορούμε να καταλάβουμε αν κάποιος που δεν τον γνωρίζουμε καλά, λέει ψέματα.			
2. Όταν κοιτάμε το πρόσωπο κάποιου, καταλαβαίνουμε εύκολα αν μας λέει αλήθεια ή όχι.			
3. Οι στατιστικές έδειξαν ότι ελάχιστοι άνθρωποι μπορούν να «διαβάσουν» σωστά τα συναισθήματα του συνομιλητή τους.			
4. Αν κάποιος αρχίσει ξαφνικά να κατηγορεί τον συνομιλητή του, μάλλον λέει ψέματα.			
5. Κάποιος που δεν κοιτάει κατάματα τον συνομιλητή του λέει αλήθεια.			
6. Όταν κάποιος χαϊδεύει τα μαλλιά του την ώρα που μιλάει, είναι ήρεμος.			
7. Όποιος δίνει πολλές πληροφορίες λέει συνήθως ψέματα.			
8. Όποιος σταυρώνει τα χέρια ακούει προσεκτικά.			

Ώρα για λογοτεχνία!

Το βιβλίο της Κατερίνας Αύγουστος Κορτώ

Ο γιος μου με βρήκε. Χαράματα Παρασκευής, πέντε μέρες πριν κλείσει τα είκοσι τέσσερα. Κατάλαβε πως είχα πεθάνει και ας μην είχα αλλάξει τίποτα στο χώρο, ίσως επειδή, όπως πάντα, έστω και νεκρή τον προϋπάντησα.

Μήνας Δεκεμβρης και τα καλοριφέρ αναμμένα στο φουλ. Εγώ στο κρεβάτι γυμνή τελείως. Είχα παχύνει πολύ τα τελευταία χρόνια, και στον ύπνο, ρούχο και σκεπάσματα με πνίγανε. Σελίδα τραχικού ποιητή αθλιότητας και της αγάπης: γυμνό τον πρωτόδα, γυμνή με κοιτάζε τώρα για τελευταία φορά.

Αφού με μια ματιά αποτίμησε την νεκρική μου φύση, γύρισε το βλέμμα στο παράθυρο και σκέφτηκε να το ανοίξει. Να φύγει η ψυχή του πεθαμένου, έτσι λέγανε παλιά και αυτό σκεφτότανε τώρα. Μα είχε και μian άλλη έγνοια: μην κρυώσω έτσι ολόγυμνη. Έτσι στάθηκε ασάλευτος να με περιεργάζεται...

Τώρα σκεφτόταν τον εαυτό του σαν φύλλο, φρούτο, λουλούδι, που το 'κοψαν απότομα από τη φύτρα του. Πονέσαμε έτσι λίγο παρέα και έπειτα παρότι γνώριζε ότι έπρεπε να με αφήσει απείραχτη όπως με βρήκε, πλησίασε και κάθισε δίπλα μου για να με ευπρεπίσει...

Τα όσα ακολούθησαν δεν έχουν σημασία. Μόνον εκείνες οι στιγμές που στεκόμουν πλάι του δίχως να μπορώ να τον αγκαλιάσω και να τον παρηγορήσω και έλεγα Κλάψε, πουλάκι μου. Κλάψε να ξεπονέσεις. Μα ήταν νωρίς, είχε ακόμη το απόσκομο να του γεμίζει την καρδιά. Έκλαψε την επομένη και μετά από χρόνια, χίλιες φορές όσο δεν έκλαψε εκείνο το πρωί.

Έτσι αρχίζει η ιστορία μου. Με λένε Κατερίνα, πέθανα ακολουθώντας ένα δρόμο σκοτεινό, μοναχικό, κάτω από το είδωλο της νύχτας, γιατί είχα μέσα μου πολλά που δεν αντέχονταν. Τέθανα τρομοκρατημένη και έρημη, πνιγμένη από το φαρμάκι μου...

(Αύγουστος Κορτώ, Το βιβλίο της Κατερίνας, Πατάκης, Αθήνα 2013)